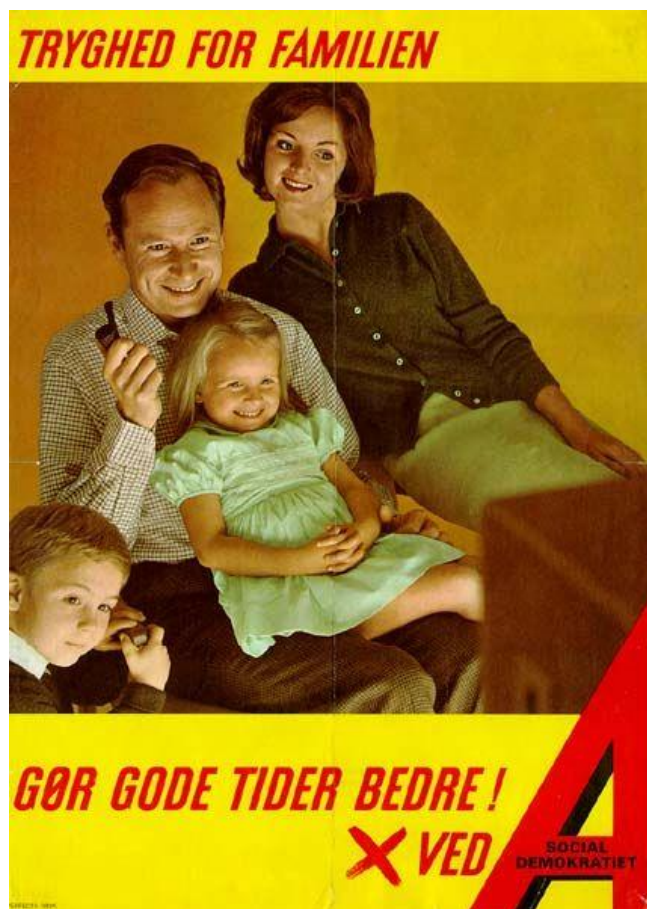

Materiale til brug før og efter jeres besøg på Nationalmuseet

Det 20.århundrede (udskoling)

Introduktion (til læreren)

Inden I besøger Nationalmuseet for at høre om det 20.århundrede, giver dette materiale jer mulighed for at forberede jer til besøget samt mulighed for at følge op på emnet efterfølgende.

Før-opgaverne

Lad eleverne arbejde med fysisk tidslinje i klassen, hvor de arbejder med centrale begivenheder i det 20.århundrede. Dette giver dem en introduktion til de væsentligste begivenheder og et forhåndskendskab som aktiveres i forløbet på museet.

Som introduktion til perioden kan I også vælge at arbejde med forskellige velfærdslove som optakt til museumsbesøget.

Undervisningen på Nationalmuseet i udstillingen Danmarkshistorier 1660-2000

Forløbet sætter spot på, hvordan det danske velfærdssamfund opbygges og udvikles. Men hvad er velfærd egentlig? Er det mere fritid, gratis uddannelse, kvinder på arbejdsmarked eller noget helt tredje?

I udstillingen møder eleverne blandt andet historierne om familier, der fik mere fritid, kvinder der kom på arbejdsmarkedet, børn der blev boende hjemme længere og flere der tog en uddannelse. Eleverne oplever at opbygningen af velfærdssamfundet skal forstås i tæt sammenhæng med forbedringen af befolkningens materielle vilkår, og at det er en tid, hvor gamle samfundsstrukturer udfordres af nye fællesskaber, familie- og identitetsformer.

Læringsmål

- Eleven kan redegøre for, hvordan hverdagsliv forandrer sig i takt med ændrede samfundsstrukturer.
- Eleven kan forklare, hvordan levevilkår udvikler sig i løbet af 1900-tallet.
- Eleven kan analysere sammenhængen mellem politiske ændringer og fremkomsten af velfærdssamfundet.

Efteropgaver

I kan arbejde videre med Kanslergadeforliget og de første spadestik til det velfærdssamfund, vi kender i dag gennem artikler, kilder og forskellige klip. Dette kan fungere som opsamling på indholdet fra museumsbesøget.

Før-opgaver

Elevopgave 1: Lav en fysisk tidslinje med historiske begivenheder fra det 20.århundrede

Lad eleverne arbejde med fysisk tidslinje i klassen, hvor de arbejder med centrale begivenheder fra det 20.århundrede. Eleverne skal opliste begivenheder efter kronologi og arbejde med at karakterisere hvorfor disse begivenheder har særlig betydning i det 20.århundrede. Eleverne kan f.eks. arbejde med kvinders valgret, socialreformen 1933, Kanslergadeforliget, 2.verdenskrig, jordskredsvalget 1973, indførelse af fri abort 1973. Find selv på flere og lad eleverne gå på opdagelse i at finde begivenheder og lad dem argumentere for hvorfor at disse begivenheder skal med i jeres fælles tidslinje.

Elevopgave 2: Arbejd med velfærdslove

Som introduktion kan I tale om følgende velfærdslove som optakt til forløbet og perioden. Se følgende klip fra DR: [Kort introduktion til Den Danske Model og septemberforliget 1899](#)

1891: Aldersforsørgelsesloven

1892: Sygekasseloven

1898: Arbejdsskadeforsikringen

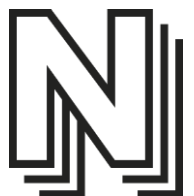
1905: Børneloven

1907: Arbejdsløshedsforsikringen

Lav gerne et skema, hvor eleverne kan udfylde lovenes indhold og betydning for velfærden. Besvar gerne følgende:

- Hvad indebar loven?
- Hvem stod bag?
- Hvordan blev levevilkår bedre med loven?
- Hvilke velfærdsgoder/love kender I fra i dag?

Eleverne kan efterfølgende fremlægge i matrixgrupper. Overvej at placere lovene på tidslinjen i klassen.

Efter-opgaver

Eleveopgave 1: Kanslergadeforlig og krise

I kan arbejde videre med Kanslergadeforliget og de første spadestik til det velfærdsamfund, vi kender i dag. HistorieLab har udviklet et [materiale](#) om Kanslergadeforliget til DRs serie *Historien om Danmark*.

Læs artiklen: "[Socialreformer](#)" og se klippet fra *Historien om Danmark*: "[Kanslergadeforliget i 1933](#)" og klippet: "[Stauning skabte "Den danske model"](#)"

Gruppearbejde

- Hvad menes der med citatet: *"Nu er der slået bro hen over midten. Stauning har fået alle dele af det danske samfund til at arbejde mod samme mål"*?
- Hvad er "Den danske model" ifølge arkivklippet?
- Hvordan anvendes fortiden til at sige noget om nutiden i artiklens sidste linjer?
- Hvorfor tror I, at Socialdemokratiet voksede sig så stort i 1930'erne?
- Mener I, at staten bør hjælpe de svageste i samfundet eller, at de bør klare sig selv?

Gennemgå spørgsmålene i klassen.

Eleveopgave 2: Velfærdsydelser i dag

I klassen kan I lave en fælles brainstorm over de velfærdsydelser I kender fra samfundet i dag. I kan bl.a. arbejde videre med SU, gratis læge, børnepenge, folkepension og gratis uddannelse. I kan arbejde mere indgående med hvornår vi fik de forskellige goder og placere disse på tidslinjen i klassen.

Spørgsmål til videre diskussion:

- Er der velfærdsydelser som vi i dag diskuterer om de skal afskaffes eller ej?
- Er der stadig ydelser, vi skal kæmpe for? Er vores velfærdssamfund truet?

